

Bonden en NVZ lijnrecht tegenover elkaar over bereikbaarheidsdiensten

4 april 2024

FNV, CNV FBZ en NU'91 krijgen van hun leden in verschillende algemene ziekenhuizen signalen dat werkgevers bereikbaarheidsdiensten vervangen door consignatiediensten. Dit heeft voor werknemers nadelige gevolgen, omdat voor consignatiediensten een lagere vergoeding geldt dan voor bereikbaarheidsdiensten. We hebben deze signalen bij verschillende ziekenhuizen en de NVZ aan de orde gesteld. In deze vierbondenbrief lees je wat er aan de hand is en wat we je adviseren.

In de Cao Ziekenhuizen is vastgelegd welke vergoeding je krijgt voor bereikbaarheids-, aanwezigheids- en consignatiediensten (BAC-diensten). Omdat we signalen krijgen dat werkgevers bereikbaarheidsdiensten door consignatiediensten vervangen, hebben we dit in verschillende ziekenhuizen aan de orde gesteld. Het blijkt dat werkgevers vooral kijken naar de oproepfrequentie: hoe vaak word je tijdens een dienst daadwerkelijk opgeroepen om te komen werken? Als de kans op een oproep niet zo hoog is, wijzigen ze bereikbaarheidsdiensten in consignatie en daarin worden ze gesteund door hun werkgeversvereniging NVZ. Daarmee gaan werkgevers volgens de vakbonden voorbij aan de voorwaarden die gelden voor BAC-diensten.

Ordinaire bezuiniging op schaars personeel

De vakbonden vinden het opvallend dat de wijziging van diensten juist nu gebeurt, nadat we in de cao een hogere vergoeding voor bereikbaarheidsdiensten hebben afgesproken. De definities en inhoudelijke afspraken zijn niet veranderd, maar toch zien we dat ziekenhuizen door het hele land massaal bereikbaarheidsdiensten veranderen in consignatie. De NVZ zegt dat er alleen kritisch wordt gekeken naar een goede toepassing van de regels. Als vakbonden zien we dit vooral als een ordinaire bezuiniging over de rug van werknemers. Wij wijzen de werkgevers erop dat we afspraken hebben gemaakt over bereikbaarheidsdiensten, juist omdat de onregelmatige diensten een zware belasting vormen en een belangrijke reden zijn voor mensen om de sector te verlaten of als zzp'er te gaan werken. Het is voor ons onbegrijpelijk dat ziekenhuizen op deze manier met schaars personeel omgaan.

Interpretatiecommissie

Om duidelijk te krijgen wat een goede uitleg van de cao is op het punt van de BAC-diensten, is de interpretatiecommissie van de cao op 2 april 2024 bijeengeroepen.

De vraag is wanneer sprake is van een bereikbaarheidsdienst en wanneer van een consignatiedienst. Het gaat dan om de uitleg van de volgende definities in artikel 10.1 van de cao:

Onder bereikbaarheidsdienst wordt verstaan een aaneengesloten periode van ten hoogste 24 uren waarin de werknemer, naast de bedongen arbeid, verplicht is om bereikbaar te zijn om op oproep zo spoedig mogelijk de bedongen arbeid te verrichten.

Onder consignatie wordt verstaan een periode tussen twee opeenvolgende diensten of tijdens een pauze, waarin de werknemer uitsluitend verplicht is bereikbaar te zijn om in geval van onvoorziene omstandigheden, zoals spoedgevallen en storingen, op oproep zo spoedig mogelijk de bedongen arbeid te verrichten.

Omdat in hetzelfde artikel staat dat wordt aangesloten bij de wettelijke definities, zijn ook de regels uit de Arbeidstijdenwet en het Arbeidstijdenbesluit van belang.

Werkgevers blijven vasthouden aan de uitleg dat consignatiediensten ook kunnen worden gesteld voor de in het Arbeidstijdenbesluit bedoelde zorgberoepen. Wel hebben zij, na vragen van de vakbonden, bevestigd dat er niet automatisch sprake is van consignatie als er geen sprake zou zijn van een bereikbaarheidsdienst. De NVZ kan echter niet duidelijk aangeven hoe de onvoorziene omstandigheden moeten worden uitgelegd en er dan sprake is van consignatie.

Vakbonden zeggen dat het niet voor niets zo is dat alleen in de zorg bereikbaarheidsdiensten mogelijk zijn. Deze uitzondering op de regels voor consignatie is in het Arbeidstijdenbesluit geregeld. Dit is zo afgesproken omdat het werk in de zorg met zich meebrengt dat je diensten draait waarbij je weet dat er oproepen kunnen volgen. Dat is dus niet onvoorzien, alleen is het tijdstip niet van tevoren duidelijk. En daarmee voldoet zo'n dienst vanwege de aard van het werk niet aan de belangrijke regel bij consignatie: je mag een werknemer tijdens consignatie alleen oproepen om te komen werken bij onvoorziene omstandigheden en het werk geen uitstel verdraagt, zoals bij storingen en spoed. Het kan dus volgens de vakbonden niet zo zijn dat mensen in een consignatiedienst worden opgeroepen omdat het wat drukker is dan van tevoren verwacht. En dat is wel wat er nu op veel plekken gebeurt.

Hoe verder?

Nu ook de interpretatiecommissie geen heldere uitspraak biedt, blijven partijen recht tegenover elkaar staan. De bonden beraden zich nu op verdere stappen. Dit doen wij in nauw overleg met elkaar en met de vakbondsjuristen. Onder andere over het voeren van procedures voor hun leden. Ben je lid van een van de vakbonden? Meld je dan bij ons als de wijze waarop de BAC-diensten worden ingevuld leidt tot discussies.

Wij doen daarnaast een oproep aan medewerkers in ziekenhuizen:

Heb je te maken met een wijziging van een bereikbaarheidsdienst naar consignatie, en ben je het daar niet mee eens? Maak hiertegen dan bezwaar bij je werkgever of leidinggevende.

En is de omzetting al ingevoerd of gebeurt dat binnenkort? Dan adviseren we je om aan te geven dat je het oneens bent met de lagere vergoeding en je (mogelijk) nog een hogere vergoeding gaat eisen als blijkt dat de verlaging onterecht is.

FNV, Elise Merlijn: ziekenhuizen@fnv.nl

CNV, Joost Veldt: j.veldt@cnv.nl

FBZ, Joyce Kuijpers: bureau@fbz.nl